

Stockholm 30 april 2020

Behåll ursprungsgarantier på mikroproducerad förnybar el

Vi vill med detta brev uttrycka vår stora besvikelse över Energimyndighetens förslag att mikroproducenter av el med anläggningar med en installerad effekt under 43,5 kW ska uteslutas från systemet med ursprungsgarantier (UG).¹ Förslaget slår hårt mot solelen som fenomen i Sverige.

Sammanfattning

- Efterfrågan på förnybar el ökar tack vare ökad medvetenhet om miljö och klimatfrågor
- Ursprungsgarantier (UG) är idag det enda som ger kunden kunskap om elens ursprung
- Största delen av den solel som matas ut på elnätet kommer från anläggningar mindre än 43,5 kW som Energimyndigheten nu föreslår ska exkluderas från handel med solel
- Effektivisera istället systemet för UG hos Energimyndigheten – skapa en ny lösning
  - Låt exempelvis elhandelsbolagen ange det samlade värdet av överskottsproduktionen från många mikroproducenter till Energimyndigheten så att inte myndigheten behöver samla in värden från varje enskild mikroproducent. Sverige har 120 elhandelsbolag vilket skulle resultera i 120 värden hos Energimyndigheten istället för dagens tiotusentals och kanske hundratusentals om några år.
  - Energimyndigheten borde inte få införa en avgift för att hantera UG.

Beskrivning av de olika delarna

Syftet med UG är att slutkunden ska få kunskap om elens ursprung på ett tydligt sätt.² Nu föreslår Energimyndigheten att UG ska tas bort för all mikroproducerad el i Sverige, det vill säga för större delen av all solel i landet. Mikroproduktion av andra kraftslag förekommer knappt.

Efterfrågan på ursprungsmärkt el ökar

En fungerande marknad för överskottsel från villakunder har en stor betydelse för utbyggnaden av solcellsanläggningar på villor. För att elen ska ha ett högre värde vid försäljningen måste den kunna identifieras som förnybar. Det är här ursprungsgarantierna kommer in i bilden. Många varor och tjänster går idag mot en ökad ursprungsmärkning och

---

¹ Utredning om vissa genomförandefrågor i det omarbetade förnybartdirektivet (diarienummer I2019/02420).

² <https://www.energimyndigheten.se/fornybart/ursprungsgarantier/>

även på elmarknaden är trenden att allt fler elanvändare vill köpa ursprungsmärkt el. Ursprungsmärkning med hjälp av UG är t.ex. en bärande del i miljömärkningen Bra Miljöval. Att ta bort UG för mikroproducerad el har således negativa konsekvenser även för Bra Miljöval.

Inkomställa och förutsättning för handeln

Systemet med UG har stor betydelse för den svenska elmarknaden. Det ger producenter av förnybar el en extra intäkt som förbättrar den ekonomiska kalkylen. Det är inte staten som betalar, utan de elanvändare som aktivt väljer förnybar el framför annan. Systemet ger användaren visshet om att lika mycket el som hen förbrukar produceras av det givna kraftslaget och matas ut på elnätet. För elhandlarna är systemet med UG grunden för att kunna verifiera elens ursprung och utforma elhandelsavtal där de ofta handlar el med mikroproducenten åt två håll (köper och säljer).

Mikroproducenterna är viktiga för solelens framtid

Merparten av överskottselen från sol (el som säljs ut på elnätet) kommer idag från mikroproducenter. Detta eftersom villaägare gärna bygger anläggningar vars årsproduktion motsvarar årskonsumtionen vilket då leder till ett stort överskott sommartid. På större fastigheter dimensioneras oftast anläggningen så att solelsproduktionen matchar fastighetens förbrukning vilket innebär att överskottet minimeras. Solelparker som idag endast står för en marginell del av solelproduktionen i Sverige erhåller UG, men elen säljs oftast i energiköpsavtal, (PPA, Power Purchasing Agreement), vilket innebär att UG inte blir tillgängliga på marknaden utan binds upp i en bilateral föruppgjord affär.

Raderar en stor del av marknaden

Konsekvensen av en gräns på 43,5 kW blir att nästan hela marknaden för svenska UG för solel försvinner. Olika möjligheter för mikroproducenten att sälja sin solel som just solel, (och inte som omärkt residualel), försvinner med Energimyndighetens förslag och solel kommer antagligen försvinna helt som handelsvara från Sverige då den återstående ursprungsmärkta solelen är av en så liten volym att marknaden blir ointressant för elhandlarna att agera på.

Energimyndighetens förslag utgår från att det idag endast är en mindre andel av mikroproducenterna som ansökt om UG, att priserna på UG är så låga att det inte har någon effekt på anläggningsägarens ekonomi, att det saknas marknadspriser på UG, samt att administrationen för myndigheten och anläggningsägarna är orimlig. Vi vill genom ovan argumentation ifrågasätta de första argumenten och vi har också tagit fram förslag på lösningar när det kommer till myndighetens administrativa börda.

Alternativa lösningar

Istället för att ta bort UG på mikroproducerad el bör Energimyndigheten få medel att effektivisera sina system, Eugene och Cesar, som används för att administrera UG. Idag tar vissa elhandlare ut en avgift av sina kunder för att hjälpa dem hantera sina UG. Avgiften är onödigt hög eftersom Energimyndighetens system för administration av UG är omodernt och svårt att arbeta med (tidsödande). Ett moderniserat IT-system för administration av UG skulle

således gynna mikroproducenterna. Antingen skulle de med ett modernare system själva kunna administrera sina UG eller så skulle de elhandelsbolag som är deras ombud kunna ta ut en lägre avgift än idag.

Alternativt bör systemet ändras så att mikroproducenten kan låta en extern aktör hantera dennes UG, till exempel skulle många mikroproducenter tillsammans kunna ha sina UG hos ett ombud som sedan förvaltar alla UG i en enda stor post i Cesar.

Nya avgifter

Myndigheten har bett om att få ta ut en avgift för varje konto med elcertifikat, cirka 200 kronor per år från 1 januari i år. Myndigheten vill även införa en avgift på 500 kronor per år för att hantera UG (hemställan från Energimyndigheten till EU-kommissionen). Detta är givetvis helt fel tänkt. Vi anser istället att det är viktigt att skapa incitament för att bygga produktionsanläggningar med förnybar el.

Att stå för administrationen av systemet med UG är en liten kostnad för staten med tanke på den nytta systemet gör. Ett system som möjliggör för elanvändare att göra aktiva val påverkar energiförsörjningen och främjar omställningen till ett 100 % förnybart energisystem.

Temporär lösning

Vi tycker inte att det är helt tydligt om Energimyndighetens förslag är att permanent ta bort UG på all mikroproducerad förnybar el eller om myndigheten menar att det är en temporär åtgärd i väntan på att den planerade energimarknadshubben blir verklighet. Vi önskar att myndigheten i så fall preciserar sitt förslag om att ta bort UG så att det tydligt framgår att åtgärden är temporär i väntan på effektivare teknik. Vi upplever att en uppmaning om en sådan precisering måste komma från departementet.

Elhandlare skulle kunna agera ombud för mikroproducenterna, det vill säga ta hand om administration av ansökan om UG. Ombudet rapporterar då mätvärden för tilldelning löpande för alla sina ombudskunder till myndigheten. En stor del av administration flyttar med förslaget från Energimyndigheten till elhandelsbolaget och det blir färre konton och ansökningar för myndigheten att hantera. All kontohantering sköts av elhandlaren vilken skulle agera ombud för alla de mikroproducenter som säljer sin solel till elhandlaren. Vi menar att detta givetvis inte är en förstahandslösning, då det är staten som bör hantera systemet för ursprungsmärkning av el (kostnadsfritt för användarna). Men om inte staten vill utföra detta nödvändiga jobb, måste alla förslag till lösningar beaktas. Myndighetsutövningen skall givetvis ligga på Energimyndigheten som utfärdar UG avgiftsfritt. Elhandlaren skulle endast vara ombud för att reducera administrationen.

I denna situation, på en snabbt växande marknad för förnybar elproduktion ber vi därför energi- och digitaliseringsministern att snarast utreda alternativ till Energimyndighetens förslag att exkludera UG-tilldelning till mikroproducenter. Myndigheten har inte själva utrett förslaget om elhandlare som ombud eller andra möjligheter med hänvisning till juridiska frågetecken.³ Vi vill också att departementet ber Energimyndigheten precisera om deras

---

³ Mätvärdena finns hos nätägaren, men det är inte bara den uppgiften som behövs. Även anläggningens installerade topp effekt behövs, liksom besked om huruvida den fått annat stöd, och (förmodligen) vissa detaljer om mätaren så att den kan kontrolleras.

förslag är temporärt i väntan på hubben eller permanent. Om förslaget är temporärt tycker vi att myndigheten bör precisera vad som krävs för att det ska bli aktuellt att åter införa UG på mikroproducerad förnybar el.

Anna Werner, vd **Svensk Solenergi**

SVENSK SOLENERGI

Charlotte Unger, vd **Svensk Vindenergi**

swedish wind
energy association
 UMEÅ ENERGY

David Lindström, affärschef, Affär och Produkt, **Umeå Energi**

Johannes Boson, vd **Telge Energi**

 Telge Energi

Mats Bengtsson, vd **Dalakraft**

 dalakraft

Roger Sundemo, vd **Göteborg Energi Din El AB**

 Göteborg Energi

Stefan Braun, vice vd **Bixia AB**

 Bixia
För mer närproducerad el

Stefan Johansson, Samhällspolitisk chef
Villaägarnas Riksförbund

 villaägarna

Tommy Rundqvist, ekonomichef **ETC Elhandeln**

 ETC EL